Dinu — jucător dinamovist din linia a doua este prezent cu oportunitate la finalizarea unei acțiuni de atac a echipei sale. (Fază din întîlnirea Jiul — Dinamo 2—1).

RETROSPECTIVĂ TEMATICĂ ASUPRA TURULUI DIVIZIEI A

EFICACITATEA OFENSIVĂ,

O PROBLEMĂ COMPLEXĂ, MEREU ACTUALĂ, ÎN CĂUTAREA REZOLVĂRILOR

DE LA CRIZA OAMENILOR DE GOL, LA TENDINȚA DE METAMORFOZARE A UNOR ATACANȚI

Una din problemele cele mai des dezbătute în cursul sezonului de toamnă a fost, fără îndoială, aceea a eficacității scăzute a echipelor noastre fruntașe și, în general, a primei părți a campionatului. Acest lucru rezultă din mai multe date.

În primul rînd, numărul total de goluri înscrise în cele 15 etape sau 120 de partide este **CEL MAI MIC DIN ULTIMELE CINCI CAMPIONATE** (în 16 echipe) : **285 goluri** (mediile : **2,37** de joc sau **19** de etapă sau un gol la **37'53"**). Faptul rezultă și mai clar comparînd realizările echipelor în turul celor patru campionate precedente cu cele din toamna trecută :

1968/69 : **334 goluri** ; media : 2,78
1969/70 : **349 goluri** ; media : 2,90
1970/71 : **291 goluri** ; media : 2,42
1971/72 : **294 goluri** ; media : 2,45
1972/73 : **285 goluri** ; media : 2,37

Referirile la reusitele echipelor duc la aceeași constatare : eficacitatea scăzută. NICI UNA DIN ECHIPE N-A IZBUTIT SĂ ATINGĂ MACAR O MEDIE DE DOUA GOLURI PE MECI. — Fruntașa clasamentului, Steaua, care a marcat cel mai mare număr de goluri (27) are o medie de joc de 1,8 goluri — maxima ; minima aparține Farului : 0,6 ! (9 goluri în 15 meciuri).

Și dacă ne vom opri asupra numărului de goluri înscrise **în deplasare**, vom constata lucruri și mai îngrijorătoare privind randamentul compartimentului ofensiv. **Marea majoritate au marcat cu circa 30—40% mai puțin decît acasă**, ceea ce exprimă de fapt tendința spre joc defensiv. O echipă a reușit doar un gol în deplasare (St. roșu) în 7 partide, trei (Farul, C.S.M. și Rapid) cîte două în 7 (primele două) și 6 jocuri ; una (Petrolul) 3 în 7 întîlniri. În schimb, o curiozitate : „U" Craiova a marcat mai multe goluri afară (12) decît acasă (11) !...

„Producția" din acest punct de vedere a echipelor e redusă, ca o consecință a scăderii numărului de șuturi la poartă. Iată un tabel semnificativ, cu date comparative din turul campionatelor pe 1970/71 și 1972/73 :

Ediția	Gazdele	Oaspeții	Total
1970/71	2095	1445	3240
1972/73	2071	1072	3143

Este o scădere ușoară în general și dacă ne referim la trasul la poartă pe teren propriu ; în schimb, în deplasare numărul șuturilor a scăzut simțitor (cu circa 40—50% față de loviturile la poartă efectuate acasă). Acest fapt rezultă și din situația pe echipe (în ordinea numărului efectuat) :

1970/71 : 1. Farul 242 ; 2. Dinamo 239 ; 3. U.T.A. 234. . . . 14. F. C. Argeș 169 ; 15. St. roșu 167 ; 16. Progresul 144

1972/73 : 1. Steaua 229 ; 2. Petrolul 227 ; 3. C.S.M. 225. . . . 14. „U" Craiova 164 ; 15. Rapid 154 ; 16. St. roșu 153.

Aceasta în cea ce privește frecvența șuturilor.

Precizia lor însă lasă și mai mult de dorit. **Din totalul șuturilor doar 40—50% și-au atins ținta**, și asta este valabil pentru aproape toate echipele, indiferent dacă au jucat acasă sau în deplasare ! În asemenea condiții, firește, nu mai mirăm că s-a marcat puțin.

Oprindu-ne aici cu datele oferite în principal de sezonul oficial de toamnă, este normal să ne întrebăm ce determină această eficacitate redusă. **Cauza se găsește în lipsa oamenilor de gol ? În pregătirea jucătorilor atacanți ? În evoluția tactică a jocului ? Sau în toate acestea la un loc ?**

Iată ceea ce ne-am propus să analizăm (și să încercam să desprindem cauzele) în rîndurile care urmează :

COMPARAȚIE CONCLUDENTĂ

Iată cum arată o repartiție procentuală a golurilor înscrise pe posturi, prezentată comparativ între tururile a două ediții de campionat :

1969—1970		1972—1973	
• FUNDAȘII :	10%	• FUNDAȘII :	9%
• MIJLOCAȘII :	17%	• MIJLOCAȘII :	38%
• ÎNAINTAȘII :	73%	• ÎNAINTAȘII :	53%

Cauza acestei scăderi a eficacității ofensive este, fără îndoială, complexă. Ea se datorează, în primul rînd, unei crize a oamenilor de gol, care s-a manifestat în ultimii ani în fotbalul nostru. Ea se datorează, în al doilea rînd, unei crize a tendinței de metamorfozare a unor atacanți în mijlocași, în fundași, în jucători care, în loc să-și concentreze atenția asupra porții adverse, se dispersează în tot mai multe direcții, în tot mai multe sarcini, care nu le sînt proprii.

Din capul locului trebuie să spunem că cei ce se încumetă să facă o cît de sumară analiză a eficacității primei părți a campionatului, să descopere cauzele care au dus la scăderea îngrijorătoare a numărului de goluri, își asumă o sarcină nu tocmai ușoară. Oricît de dificilă ar fi însă o asemenea investigație pe traseul neîmplinirii eficacității dorite, merită să fie făcută chiar și pentru simplul motiv, arhicunoscut, că **fotbalul fără goluri este ca și lipsa sării din bucate.** Spectatorii vin la stadioane ca să vadă un spectacol fotbalistic încununat de goluri, actorii ai gazonului, respectiv atacanții, evoluînd cu gîndul ca peste ani istoria fotbalului să-i consemneze ca mari celebrități care strecurau spaima în porți.

În toate timpurile această problemă va rămîne în actualitate, va fi comentată și răscomentată, specialiștii și cronicarii vor căuta să desprindă, din complexul de factori obiectivi și subiectivi ai eficacității, acele tare ce frînează atingerea unor înalți parametri. Ceea ce încercăm și noi să facem.

Datele deloc liniștitoare înserate în preambulul temei, comparațiile de necontestat cu alte sezoane oficiale ne îndeamnă, aproape fără să vrem, a privi în urmă, a evoca cu nostalgie pe acei oameni de gol ce au strălucit pe firmamentul fotbalului nostru ; la un **Baratki, Bonihadi, Marian, Ene I. Vaczi, Ozon, Georgescu, Ion Ionescu**, ca să nu pomenim decît pe aceî ce ne-au venit pentru moment în minte. Fiecare, în timpul generației sale, reprezenta o personalitate distinctă cu calități și trăsături proprii golgeterului : **pregătire atletică, tehnică rafinată, gîndire tactică, forță de șut, curaj, promptitudine în finalizare, rezolvări proprii.** Unii s-ar putea să ne reproșeze : „Într-adevăr, am avut atacanți de marcă, însă nu trebuie uitat că fotbalul de atunci nu se mai aseamănă cu cel de azi". De acord, dar nu îm ținut să facem această relevare tocmai pentru a arăta că, la timpul cuvenit, **atacanții își luau în serios rolurile în care erau distribuiți, munceau fără menajamente pentru a-și dezvolta calitățile lor de bază, pentru autodepășire.** Acest aspect reprezintă, credem noi, unul din punctele cele mai critice la mulți atacanți, din actuala generație care, indiscutabil, au de rezolvat astăzi în condițiile apărărilor aglomerate, marile probleme ce decurg în timpul jocului din relația timp-spațiu.

Chestionînd un număr de antrenori de Divizia A pe tema cauzelor ineficacității **toți au recunoscut, fără rezerve, că este izbitoare existența unei sărăcii de oameni de gol, că de multe ori unor jucători mai puțin dotați li se încredințează responsabilități ce nu prea au contingență cu asemenea posturi.** Astfel, ajungem la una din problemele de fond ale fotbalului nostru — **SELECȚIA**, prezentă nu odată în vizorul presei. Ea este încă susceptibilă de noi discuții pe două mari planuri. **În primul rînd este vorba de selecția de perspectivă, de eficiența investițiilor făcute în centrele de copii și juniori, de sita care trebuie în permanență să aleagă elementele dotate de cele nedotate.** Și nu se poate aprecia că stăm prea bine la acest capitol, din moment ce producția de atacanți veritabili din ultimii ani este nesatisfăcătoare calitativ. Cluburile și, firesc, echipa națională — atunci cînd sînt angajate în competiții internaționale — ne-au dat deseori posibilitatea unor reflecții amare, deschizîndu-ne parcă și mai mult ochii pentru a judeca realist și lucid ceea ce ar trebui să facem. **Al doilea aspect al selecției se leagă de modul cum sînt satisfăcute necesitățile echipelor în perioada transferărilor.** Graba, preferința unui conducător pentru X atacant sau poate chiar insuficienta competență a antrenorului au determinat achiziții necorespunzătoare cerințelor imediate ale clubului. Nu vrem să deschidem caseta cu amintiri, căci am avut exemple cînd jucători, aduși pentru linia de atac cu surle și trîmbițe (alții au făcut și turnee spectaculoase peste hotare !) au fost dați apoi ca necorespunzători și au sfîrșit repede, undeva în mediocritate.

O altă cauză o putem găsi în însăși metamorfoza suferită de unii atacanți, veritabili golgeteri cîndva, metamorfoză izvorîtă din aparițiile acelor sărcini speciale la mijlocul terenului. Domide și Dembrovschi sînt doar două exemple tipice în acest sens. Firește că antrenorii în căutare de soluții pentru refacerea unui echilibru în duelul apărare-atac, s-a ajuns **la ideea unei linii a doua, de șoc ofensiv, care să mai „ușureze viața" înaintașilor** (pentru că în condițiile actuale de joc atacanții nu sînt de invidiat și mulți dintre ei și-au pierdut din eficacitate, jucînd mai prudent sau cu teamă, mai ales că nici arbitrajele nu se dovedesc ferme și energice față de apărători). În felul acesta, cu atacanți care vin din spatele celor avansați, apărările nu se mai simt sigure, li se creează probleme în plus, sînt nevoite să-și lărgească cîmpul de acțiune, devin vulnerabile.

Asadar, s-a ajuns la două variante care sînt mai aproape de ceea ce, poate, va fi următoarea etapă de dezvoltare — **TOATĂ ECHIPA SE APĂRĂ, TOATĂ ECHIPA ATACĂ.** De altfel, sînt echipe străine care se apropie de această manieră de joc și în această privință mai semnificative ni se par cele ale clubului **Ajax** și **Bayern.** În orice caz, în majoritatea țărilor cu fotbal avansat s-a atins stadiul perfecționării jocului în cele două variante, dovedindu-se eficace în apărare ca și în atac, unde **APORTUL LINIEI A DOUA A DEVENIT O REALITATE.**

În condițiile contactelor fotbalului nostru, prin intermediul diferitelor competiții internaționale, cu soccerul de peste hotare, era normal să ținem și noi pasul cu ncile tendințe din joc, cu evoluția fotbalului internațional, iar echipele să caute — e drept, destul de tîrziu — varianta care se potrivea jucătorilor lor **(pentru că, sistemul sau varianta singure nu pot asigura jocul, decizia o dau jucătorii).** Premeditat sau instinctiv, cele mai multe aplică de cîțiva ani formula 4—3—3, retrăgînd un atacant la nivelul mijlocașilor **(Săleeanu** la Dinamo, **Dincuță** la Petrolul, **Domide** sau **Broșovschi** la U.T.A., **Marin Stelian** la Rapid, **O. Ionescu** la C.F.R. Cluj și acum la Sp. studențesc etc.). Însăși echipa națională juca astfel, prin retragerea lui **Dembrovschi, Domide** și în unele situații a lui **Dobrin.** Deci, nu era nici o dificultate în „legalizarea" loc în varianta 4—3—3.

În schimb a devenit dificilă realizarea — și mai tîrzie — a liniei a doua, necesară pentru mărirea potențialului ofensiv. **Greutatea a izvorît din modul cum s-a încercat organizarea ei, structura care s-a încercat să i se dea.** În echipele străine întîlnim în acest eșalon, cu sarcini duble, nume ca **Netzer** și **Höness** în R.F.G., **Ball, Peters** și **Bobby Charlton** în Anglia, **Mazzola** și **Rivera** în Italia, **Acimovici** și **Petkovici** în Iugoslavia, **Bonev** și, înaintea lui, **Iakimov** în Bulgaria, **Kü** și **Kocsis** în Ungaria, **Kreische** și **Sparwasser** în R. D. Germană, **Deyna** în Polonia, **Blättler** în Elveția, **Velasquez** în Spania și mulți alții, toți însă, **jucători de atac.** Sau, pentru o mai bună înțelegere, toți **jucători din fostele posturi de interi, care determinau un joc apropiat celui de mijlocași, dar păstrînd calitatea în plus conferită de pregătirea ca înaintaș, deci cu putere de finalizare.**

Cum se prezintă la noi situația din acest punct de vedere ? Există preocupare — dar unilaterală — pentru crearea liniei a doua, dar realizarea ei se oprește la jumătatea drumului. Apărarea este într-adevăr, mai întărită, dar atacul nu se bucură de vreun avantaj decurgînd din componența liniei a doua predomină mijlocașii de meserie, cu pregătirea lor specifică. Iar dintre aceștia foarte puțini sînt cei care dovedesc forță ofensivă, finalitate și eficacitate **(Dumitru** 6 goluri marcate în toamnă, **Pescaru 7** goluri, **Beldeanu** 4 goluri. **Dinu, Mureșan, M. Popescu** cîte 2 goluri). Ei se infiltrează în atac, creează sau șutează de la distanță. În cazurile atacanților retrași în această linie **(Domide, Broșovschi, O. Ionescu, Marin Stelian** etc.) se constată o pierdere a calităților ofensive, transformîndu-se aproape în veritabili apărători, confirmînd regula că înaintașii pot deveni buni apărători mai curînd decît apărătorii buni atacanți (exemple : **Lereter, Mocanu, Petescu, Ciupitu, Mioc, Ștefănescu, Fanea Lazăr. Oprea, Naidin, Pop, Kraus** etc.). Doar **Dumitru, Dincuță, Hajnal, Pescaru** și **Mulțescu** corespund cerințelor acestui al doilea eșalon care — după toate semnele fotbalului modern — tinde să oprească foarte puțin timp jocul la mijlocul terenului, atît cît este necesar pentru pregătirea acțiunilor, fără însă să renunțe la elementul surprinderii adversarului prin joc rapid și direct.

În asemenea condiții, **cu o linie a doua în stadiu embrionar în ce privește randamentul ofensiv, prezentă sporadic pentru a crea probleme adversarului, era normal ca atacul să rămînă în stare de inferioritate numerică față de fundașii adverși, cu 2—3 oameni izolați în mijlocul a 5 apărători, deci cu puține posibilități de finalizare. Iar eficacitatea este cea mai lezată. Cum, de altfel, s-a și văzut în turul campionatului.**

În concluzie, linia a doua — ca organizare și structură — constituie o necesitate la noi, dar, în același timp, și o problemă și se adaugă la seria de explicații — sau cauze — ale slabei eficacități a compartimentelor ofensive ale echipelor noastre.

ATACANȚI CARE AU ȘUT. DAR...

...N-AU ÎNSCRIS NICI UN GOL ÎN TOAMNĂ : Moldovan (Dinamo), **Aolenei** (Steaua), **Niță („U" Craiova), Angelescu** (Petrolul), **Rădulescu** (Farul), **Jercan** (F. C. Argeș), **Sima** (U.T.A.), **Urmeș** (Jiul), **Atodiresei** (C.S.M.).

...SAU AU MARCAT UN SINGUR GOL : Șoo („U" Cluj), Petreanu (Rapid), **Stoian** (Jiul), **Florescu** (St. roșu), **Pantea** (Steaua), **Fazekas** (A.S.A.), **Ologu** (Farul)...

Lucescu a dovedit în această fază multă abilitate și precizie în execuție, ducînd la bun sfîrșit o acțiune de atac la capătul căreia a înscris un spectaculos gol (Fază din întîlnirea Dinamo — Steaua, 2—1).

Mostra cea mai elocventă a marilor rotări : portarul Vidoc (U.T.A.) este ca și învins, dar atacantul Pană (Sportul studențesc) șutează defectuos în mingea servită cu... tavă de un coechipier al său. (Fază din întîlnirea Sportul studențesc — U.T.A., 1—4).

NEAJUNSURILE PE PLANUL INSTRUIRII SÎNT DOMINANTE

O a doua mare cauză care determină, după părerea noastră, nivelul actual scăzut al eficacității ține de **procesul de instruire.** Mai exact spus, în pregătirea jucătorilor divizionari se manifestă încă, destule carențe, evidente atît în comportarea de ansamblu a echipei în cadrul acțiunilor sale ofensive, cît mai ales în randamentul individual al atacanților propriu-ziși.

Plecînd de la aceste lipsuri, dintre care cele mai importante țin de **tehnica lovirii mingii, de forța șutului, de viteza de execuție** și mai ales de **crearea unor situații avantajoase de a înscrie,** trebuie arătat că, **de cele mai multe ori, instruirea, în formele ei de organizare și în conținut, nu reușește să asigure eficacității condițiile unor valori pe măsura posibilităților.**

De ce spunem acest lucru ? Pentru că în ciuda faptului că antrenamentele își propun, aproape de fiecare dată, sarcini legate de îmbunătățirea spiritului ofensiv și sporirea eficacității — **în practică, o asemenea activitate îmbracă nu o dată, as ectul de formalism care se traduce în mod obișnuit prin : numărul redus de repetări al unor exerciții ce vizează, în fond, deprinderea finalizării ; insuficienta concentrare a jucătorilor în execuții ; subestimarea mijloacelor simple de realizare a jocului în folosul unor soluții complicate (în special abuzul de driblinguri în suprafața de pedeapsă) care fortează spectaculosul chiar și cu riscul ridiculului.**

Formalismul manifestat în cadrul ședințelor de antrenament colectiv își găsește un nedorit complement **în atitudinea marii majorități a fotbaliștilor noștri de minimalizare a rolului și necesității obiective a pregătirii individuale suplimentare.** Au ajuns astăzi de domeniul amintirilor îndepărtate exemplele unor jucători ca Baratki, Dobay, Bodola, Ozon, Petschovschi, Constantin, Al. Ene care, cu ani în urmă, **și-au însușit tehnica realizării golului printr-o muncă susținută, ore întregi petrecute în teren și dincolo de obligațiile generale de pregătire în cadrul echipelor lor.** Cîți dintre componenții loturilor divizionare actuale, ne întrebăm noi, se mai încumetă astăzi să mărească volumul propriei pregătiri pînă la nivelul cunoașterii depline ? Și atunci...

Să adăugăm tot nici și **interesul minor,** aproape de cruda dezinteresului, față de aparatura ajutătoare — impusă cîndva printr-o înțeleaptă măsură a F.R.F. — ajunsă însă astăzi, pe unde a mai rezistat intemperiilor și disprețului nejustificat, în stare de reformă sau cu alte întrebuințări decît cele fotbalistice.

În sfîrșit, la același capitol al neajunsurilor pe planul instruirii, nu poate fi trecut cu vederea principalul aspect de conținut al antrenamentelor, care se referă la pregătirea jucătorilor — în speță a atacanților — IN CONDIȚII ANALOAGE JOCULUI. Aceasta presupune exersarea unor teme, de simplu la compus, în cadrul asemănător oferit de fotbalul modern. Adică, **acțiuni de atac desfășurate pe spații mici, în fața unor apărări aglomerate, agresive, în forță. Poziția foarte activă a adversarului trebuie să constituie, înainte de toate, o obișnuință în antrenament, care să se apropie, să se identifice chiar cu realitatea jocului.** Altfel se creează imagini false în privința întrecerii sportive și deprinderi fără utilitate practică pe care disputa directă în zona de decizie a golului le contestă.

Așa se explică, în mare măsură — însumînd acum toate aceste lipsuri în domeniul instruirii — faptul **că, pe de o parte, situațiile de marcare sînt reduse ca număr. iar pe de altă parte, și în compensație, că ratările abundă.**

În primul caz, ni se pare firesc, deși neplăcut, să constatăm că acolo unde **jucătorii nu au o pregătire complexă și nu posedă mijloacele tehnico-tactice proprii fotbalului modern,** ei nu reușesc să închege acțiuni de atac consistente și cu șanse de reușită. **De aici și frecvența scăzută a șuturilor la poartă de care se leagă imprecizia acestor lovituri, și în ultimă instanță golul.** În cel de-al doilea caz — în care ratarea devine elementul dominant — **neajunsurile instruirii au un caracter individual.** Vorbind de ratare, ca fenomen în sfera de manifestare a fotbalului, **ne referim** de bună seamă nu la orice situație de gol, ci **numai la acelea în care dispare, normal, incertitudinea asupra finalității (atacant singur cu portarul sau în fața porții goale).**

Caracteristică pentru campionatul nostru și mai ales pentru prima sa jumătate este **scăderea relativă a indicilor de eficacitate indeosebi pe seama numărului mare al ratărilor și mai puțin, datorită penuriei situațiilor de gol.** La baza ratărilor stau cauze ca, **numărul limitat de procedee pentru lovirea mingii sau neputința de a juca în fel de bine balonul cu capul și cu ambele picioare, viteza de execuție necorespunzătoare, insuficiențe de ordin psihic.**

Indiferent însă dacă eficacitatea suferă din pricina neputinței de a întreprinde acțiuni de atac (cu șanse de a fi convertite în situații și ocazii de gol) sau din obișnuința de a rata, **la originea acestor mari neajunsuri stau — și într-un caz și în altul — CARENȚELE INSTRUIRII.**

Aceasta înseamnă, în ultimă analiză, că pentru a da unei dispute adevăratul sens pe care îl conferă eficacitatea ofensivă, **este nevoie, indiscutabil, A SE LUCRA MAI MULT, MAI BINE, MAI CONȘTIINCIOS.** Pentru că, **chiar dacă am avea, să spunem, oameni de gol și jucători cu un dezvoltat simț al porții, bunele deprinderi de a finaliza nu se perfecționează și nici nu se mențin decît printr-o pregătire complexă, de calitate și cu UN MARE VOLUM DE MUNCĂ.**

ATACUL S-A REDUS NUMERIC, LINIA A DOUA NU-L SUPLINEȘTE ÎNCĂ!

Desigur că în comentariile noastre nu putem face abstracție de un factor cu efecte — pozitive sau negative — asupra eficacității : evoluția tactică a jocului.

La ora actuală, se știe, în marea majoritate a țărilor echipele își organizează jocul în principal pe două variante ale sistemului cu patru fundași : 4—4—2 sau, cel mai des, pe 4—3—3. Tehnicienii au simțit necesitatea de a da un plus de siguranță apărării, dar — în același timp — de a crea posibilitatea măririi potențialului ofensiv **PRIN CREAREA UNUI AL DOILEA ESALON DE ATAC, ASAZISA LINIE A DOUA, CARE SĂ SPRIJINE ȘI SĂ COMPLETEZE UN ATAC RĂMAS ÎN INFERIORITATE NUMERICĂ FAȚĂ DE APĂRĂTORI,** prin retragerea unuia sau a doi dintre înaintași.

Jocul fără menajament în apărare, asprimea lui, marcajul necruțător asupra celor mai buni șuteuri, fapt ușurat de superioritatea numerică obținută de apărători asupra atacanților, a făcut ca balanța să încline de partea primilor. În căutarea de soluții pentru refacerea unui echilibru în duelul apărare-atac, s-a ajuns **la ideea unei linii a doua, de șoc ofensiv, care să mai „ușureze viața" înaintașilor** (pentru că în condițiile actuale de joc atacanții nu sînt de invidiat și mulți dintre ei și-au pierdut din eficacitate, jucînd mai prudent sau cu teamă, mai ales că nici arbitrajele nu se dovedesc ferme și energice față de apărători). În felul acesta, cu atacanți care vin din spatele celor avansați, apărările nu se mai simt sigure, li se creează probleme în plus, sînt nevoite să-și lărgească cîmpul de acțiune, devin vulnerabile.

Asadar, s-a ajuns la două variante care sînt mai aproape de ceea ce, poate, va fi următoarea etapă de dezvoltare — **TOATĂ ECHIPA SE APĂRĂ, TOATĂ ECHIPA ATACĂ.** De altfel, sînt echipe străine care se apropie de această manieră de joc și în această privință mai semnificative ni se par cele ale clubului **Ajax** și **Bayern.** În orice caz, în majoritatea țărilor cu fotbal avansat s-a atins stadiul perfecționării jocului în cele două variante, dovedindu-se eficace în apărare ca și în atac, unde **APORTUL LINIEI A DOUA A DEVENIT O REALITATE.**

În condițiile contactelor fotbalului nostru, prin intermediul diferitelor competiții internaționale, cu soccerul de peste hotare, era normal să ținem și noi pasul cu ncile tendințe din joc, cu evoluția fotbalului internațional, iar echipele să caute — e drept, destul de tîrziu — varianta care se potrivea jucătorilor lor **(pentru că, sistemul sau varianta singure nu pot asigura jocul, decizia o dau jucătorii).** Premeditat sau instinctiv, cele mai multe aplică de cîțiva ani formula 4—3—3, retrăgînd un atacant la nivelul mijlocașilor **(Săleeanu** la Dinamo, **Dincuță** la Petrolul, **Domide** sau **Broșovschi** la U.T.A., **Marin Stelian** la Rapid, **O. Ionescu** la C.F.R. Cluj și acum la Sp. studențesc etc.). Însăși echipa națională juca astfel, prin retragerea lui **Dembrovschi, Domide** și în unele situații a lui **Dobrin.** Deci, nu era nici o dificultate în „legalizarea" loc în varianta 4—3—3.

În schimb a devenit dificilă realizarea — și mai tîrzie — a liniei a doua, necesară pentru mărirea potențialului ofensiv. **Greutatea a izvorît din modul cum s-a încercat organizarea ei, structura care s-a încercat să i se dea.** În echipele străine întîlnim în acest eșalon, cu sarcini duble, nume ca **Netzer** și **Höness** în R.F.G., **Ball, Peters** și **Bobby Charlton** în Anglia, **Mazzola** și **Rivera** în Italia, **Acimovici** și **Petkovici** în Iugoslavia, **Bonev** și, înaintea lui, **Iakimov** în Bulgaria, **Kü** și **Kocsis** în Ungaria, **Kreische** și **Sparwasser** în R. D. Germană, **Deyna** în Polonia, **Blättler** în Elveția, **Velasquez** în Spania și mulți alții, toți însă, **jucători de atac.** Sau, pentru o mai bună înțelegere, toți **jucători din fostele posturi de interi, care determinau un joc apropiat celui de mijlocași, dar păstrînd calitatea în plus conferită de pregătirea ca înaintaș, deci cu putere de finalizare.**

Cum se prezintă la noi situația din acest punct de vedere ? Există preocupare — dar unilaterală — pentru crearea liniei a doua, dar realizarea ei se oprește la jumătatea drumului. Apărarea este într-adevăr, mai întărită, dar atacul nu se bucură de vreun avantaj decurgînd din componența liniei a doua predomină mijlocașii de meserie, cu pregătirea lor specifică. Iar dintre aceștia foarte puțini sînt cei care dovedesc forță ofensivă, finalitate și eficacitate **(Dumitru** 6 goluri marcate în toamnă, **Pescaru 7** goluri, **Beldeanu** 4 goluri. **Dinu, Mureșan, M. Popescu** cîte 2 goluri). Ei se infiltrează în atac, creează sau șutează de la distanță. În cazurile atacanților retrași în această linie **(Domide, Broșovschi, O. Ionescu, Marin Stelian** etc.) se constată o pierdere a calităților ofensive, transformîndu-se aproape în veritabili apărători, confirmînd regula că înaintașii pot deveni buni apărători mai curînd decît apărătorii buni atacanți (exemple : **Lereter, Mocanu, Petescu, Ciupitu, Mioc, Ștefănescu, Fanea Lazăr. Oprea, Naidin, Pop, Kraus** etc.). Doar **Dumitru, Dincuță, Hajnal, Pescaru** și **Mulțescu** corespund cerințelor acestui al doilea eșalon care — după toate semnele fotbalului modern — tinde să oprească foarte puțin timp jocul la mijlocul terenului, atît cît este necesar pentru pregătirea acțiunilor, fără însă să renunțe la elementul surprinderii adversarului prin joc rapid și direct.

În asemenea condiții, **cu o linie a doua în stadiu embrionar în ce privește randamentul ofensiv, prezentă sporadic pentru a crea probleme adversarului, era normal ca atacul să rămînă în stare de inferioritate numerică față de fundașii adverși, cu 2—3 oameni izolați în mijlocul a 5 apărători, deci cu puține posibilități de finalizare. Iar eficacitatea este cea mai lezată. Cum, de altfel, s-a și văzut în turul campionatului.**

În concluzie, linia a doua — ca organizare și structură — constituie o necesitate la noi, dar, în același timp, și o problemă și se adaugă la seria de explicații — sau cauze — ale slabei eficacități a compartimentelor ofensive ale echipelor noastre.

GOLGETERII ULTIMELOR 5 EDIȚII (numai în sezonul de toamnă) :

1968/69 : OBLEMENCO și DUMITRACHE 10 goluri
1969/70 : TĂTARU 12 goluri
1970/71 : TĂTARU și DORU POPESCU 7 goluri
1971/72 : RUGIUBEI și OBLEMENCO 11 goluri
1972/73 : ROZNAI 9 goluri

EFICACITATEA PE POSTURI (în număr de goluri)

fundașii laterali :	**12**
fundașii centrali :	**11**
mijlocașii :	**108**
înaintașii :	**150**

(4 din cele 285 de goluri cu fost încrise în propria poartă)

La capătul acestei retrospective tematice, care nu are pretenția să fi epuizat toate aspectele acestei probleme complexe a fotbalului, citeva concluzii care se impun în principal :

- O insuficientă preocupare pentru selecție, în special celei timpurii, a dus și duce la reducerea fondului de atacanți-oameni de gol.
- Corentele procesului de instruire, din punct de vedere al continutului și volumului de muncă, au coborît nivelul de pregătire a atacanților la cote sub pretențiile fotbalului modern și, implicit, la indici de eficacitate scăzută.
- Tendințele de restructurare pe plan tactic a jocului au exercitat o influență asupra randamentului ofensiv, ca și dificultățile de adaptare la noile condiții de joc (apărări betonate și supra-betonate angajamentul fizic necrutător al fundașilor etc.) a unor atacanți care și așa dispun de un repertoriu tehnico-tactic sărac.
- Preocupații mai mult să nu piardă meciul unii antrenori neglijează potentele ofensive ale unor jucători, îndrumîndu-le sarcini care le ingustează orizontul ofensiv în detrimentul intereselor ECHIPEI.

Pagini realizate de : Stelian TRANDAFIRESCU, Petre GAȚU și Mihai IONESCU